ՔԱՌԱՍՈՒՆՄԷԿԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Տարեկան գինը 10 րուբլի. կէս տարվանը և 7 ամսվանը 6 րուբլի.
Առանձին համարները ԱՄԵՆ ՏԵՂ 5 ԿՈՊ.

Թիֆլիսում գրվում են խմբագրատանը.

Մեր հասցէն՝ Тифлисъ, редакція „Мшакъ“
Сергіевская ул., № 5.
Tiflis, Rédaction „Mschak“
Խմբագրատան տելեֆօն № 253.

ՄՇԱԿ

ՀԻՄՆԱԳԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 (բացի կիրակի և տօն օրերից).

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամենլեզուով

Յայտարարութիւնների համար վճարում են իւրաքանչիւր տողատեղին 20 կոպէկ.

Տպարանի տելեֆօն № 67.

Յունվարի 10-ին, ցերեկվայ ժամը 1-ին սրտի պայթումից վախճանվեց Թիֆլիսի Կուսանաց վանքի միաբան

ԿՈՅՍ ՄԱՆԻԱ ԼՈՐԻՍ-ՄԵԼԻՔԵԱՆԸ,

որի մասին խորին վշտով յայտնում են մայրապետ Հռիփսիմէ Թայիրեանը և միաբան քոյրերը: Այսօր, կիրակի, առաւօտեան ժամը 10-ին Կուսանաց վանքի եկեղեցում կը մատուցվի պատարագ, որից յետոյ տեղի կունենայ մարմնի յուղարկաւորութիւնը դէպի Խօջիվանքի գերեզմանատունը, ուր և կը կատարվի թաղումը: 14. 2—2

Այսօր, կիրակի, յունվարի 15-ին,
Վաղամեռած օրիորդ ԹԱՄԱՐԱՅԻ
և իր ծնողաց
ԱՒԵՏԻՍ ԵՒ ԱՆՆԱ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆՆԵՐԻ
մահվան տարեդարձին, Թիֆլիսի Վանքի մայր-եկեղեցում կը կատարվի պատարագ, որից յետոյ հոգեհանգիստ հանգուցեալների տոհմական դամբարանում, նոյն եկեղեցու գաւթում: Պատարագի սկիզբը՝ 11 ժամին, հոգեհանգստինը՝ 12½ ժամին: 12. 1—1

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ
„ԸՆԿԵՐ“ № 3
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ
1) ԸՆԿԵՐԻ հաշիւը. 2) Ուղեցոյց աստղ, III. 3) Թունաւոր սերմեր. 4) Զիլխանեան րէֆօրմատոր. 5) Երաժշտութեան ծաղկումն. 6) Հացի ամենամեծ պակասութիւնը. 7) Սառած «Քրիստոս». 8) Թղթակիցներին. 9) Նամակ Նուխուց. 10) Նամակ Ալէքսանդրոպօլից. 11) Սրունստագէտների կեղեքումն: Բաժնեգինը տարեկան 3 ռ.:
Հասցէն՝ Тифлисъ, Редакція „Инкеръ“.
Խմբագրատունը գտնվում է Абасъ-Абадскій пер. № 10.
առ. 24. 1—1

ԲԺԻՇԿ
Գր. ՄԱԿԱՐԵԱՆ
Ներքին եւ երեխայոց
հիւանդութիւններ
Ընդունում է հիւանդներին իր նոր բնակարանում՝ Գանօվսկայա փողոց, տուն Սէյլանօվների, № 18, տելեֆօն 615.
Առաւօտեան 12—1 ժամը
Երեկոյեան 5—6 ժամը
(Ն.Հ.Կ.) առ. 819. 100—51

ԱՐՏԻՍՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԹԱՏՐՈՆ
ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, յունվարի 16-ին
ԹԻՖԼԻՍԻ ՀԱՅՈՑ ԴՐԱՄԱՏԻԿ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԽՈՒՄԲԸ
Տիկ. ՍԻՐԱՆՈՅՇԻ բենեֆիսին
կը ներկայացնէ
Առաջին անգամ հայ բեմի վրա
ԽԱՒԱՐԻ ԿԻՆԸ
Դրամա 4 արարուածով, Ս. Բէլայայի, Թարգմ. Ե. Գէնջեանի:
Մասնակցում են՝ տ. տ. Զաբէլ, Խանդանեան, Յասմիկ, Սիրանոյշ, պ. պ. Ալիխանեան, Մամիկոնեան, Մանուէլեան, Միրզոյեան և Սեւոյեան:
Սկիզբն է երեկոյեան ճիշդ ժամը 8-ին:
Տեղերի գները աւելացված են: Ռեժիսեոր՝ ՍԵՒՈՒՄԵԱՆ
Վարչութեան հերթապահ անդամներ՝ Ա. Նազարէթեան, Ք. Տէր-Սարգսեան
19. 1—1

Թիֆլիսի Քաղաքային Ուպրավան
սայլապանների աւագի և նրա կանդիդատի ընտրութիւնները նշանակելով ներկայ յունվարի 20-ին, ուրբաթ, ցերեկվայ ժամը 4-ին, խնդրում է սայլեր պահողներին նշանակված օրը և ժամին ներկայ լինել Քաղաքային Ուպրավայի շինութեան մէջ՝ հանդերձ բլեախաններով, ձիահարկի վճարման անդորրագրերով և պարտադիր որոշումների գրքոյկով:
առ. 16. 1—1

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՈՒՆ
ԶՈՒԲԱԼՕՎԻ ԱՆՈՒԱՆ
ԺՈՂՈՎՐԴ. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆ. ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՂ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԵԿՑԻԱ
Այսօր, կիրակի, յունվարի 15 ին
ՀԱՅՈՑ ԴՐԱՄ. ԸՆԿ. ԹԱՏՐԱՍԷՐ. ԽՈՒՄԲԸ
մասնակցութեամբ դերասանների
կը ներկայացնէ
ժողովրդական յայտնի պիէս
ԹՈՒՂԹ ԽԱՂԱՑՈՂԻ
ԿԵԱՆՔԸ
Մելօդրամա 5 արար., Թարգ. ֆրանսերէնից:
Մասնակցում են. տ. տ. Յասմիկ, Մանուչարեան, Մարգարիտ, պ. պ. Ամօ-Խարազեան, Գարօշ, Լազարեան, Հայկազեան, Ձօնեան, Մարտոսեան, Յարութիւնեան, Յարութիւնեան II, Տէր-Առաքելեան և ուր.:
Սկիզբը երեկոյեան ժամը 8-ին:
Տեղերի գները 5—50 կ.:
Ռեժիսեոր՝ Ամօ-Խարազեան
Հերթ. կարգադրիչ՝ Գ. Երիցեան
22. 1—1

Ամենալաւը աշխարհում՝ աննդարտութեան և սխորժելի համի կողմից՝ համարվում են
ԴԷ-ՎԻԼԼԱՐԻ շվէյցարական ՇՕԿՕԼԱԴԸ և ԿԱԿԱՕՆ
Ֆրիբուրգում (Շվէյցարիա)
Վաճառվում են ամենուրեք:
Գլխաւոր ներկայացուցիչ՝ Վ. Դ. Կուլակօվսկի, Նիժավէգորոդում:
(առ.) 1195. 10—8

Բեռլինի համալսարանի
ԲԺՇԿԱՊԵՏ
Գ. Գ. ՄԵՀՐԱԲԵԱՆՑ
Ներքին հիւանդութիւններ՝
առանձնապէս կրծքի, ԹՈՔԱԽՏԻ և սրտի:
Սրսկումներ նաև տուբերկուլիններով:
Ընդունելութիւնը ամեն օր՝
առաւօտեան ժամը 9—11-ը և երեկոյեան ժամը 5—7-ը:
Католическая ул. д. № 10. Տելէֆօն № 792.
(Ա.Օ.) առ. 989. 100—75

Այն անձինք, որոնք յաճախ գանգատվում են ստամոքսի խանգարումից, զգում են մեծ թեթևութիւն, երբ ընդունում են Ֆրանց-Իօսիֆի դառն ջրից 1—2 հացի գդալ ճաշից ½ ժամ առաջ: «Ֆրանց-Իօսիֆի ջուրը»—գրում է Միւնխէնից պրոֆ. դօկտոր Նուսբաում,—ներգործում է արագ, առանց ցաւ պատճառելու և յաճախ իսկ ամենաաննշան քանակութեան գործածութեան դէպքում»:
(M.199756) 1—1

ԲԱԺԱՆՄԱՆ ՆԱԽՕՐԵԱԿԻՆ

Ասիան բաժանվում է:

Ասիայի մի մասը կընկնի այս եւրոպական պետութեան ազդեցութեան շրջանի մէջ, միւս մասը՝ մի ուրիշ պետութեան, երրորդ մասը՝ մի երրորդ պետութեան, և այլն:

Բաժանումը վերջնականապէս իրականացնելու համար բաւական չեն օրեր և ամիսներ: Նա կը կատարվի տարիների ընթացքում:

Բայց բաժանման գործողութիւնը արդէն սկսված է և մի քանի տեղերում բաւական առաջ է գնացել:

Եւրոպական պետութիւնները յաճախ իրանց նուաճումները անում են այնպէս, որ տեղական ազգաբնակութիւնը չէ նկատում տեղի ունեցած քաղաքական փոփոխութիւնը:

Օրինակ՝ մի Եգիպտոս մնում է ինքնօրէն՝ իր խըդիվով, իր տեղական վարչական կարգերով, վայելում է տեղական ինքնավարութեան լիակատար իրաւունքները և այնուամենայնիւ նա արդէն բոլորովին անկախ պետութիւն չէ և ենթարկված է անգլիական գերիշխանութեանը կամ քաղաքական ազդեցութեանը:

Ներկայումս Պարսկաստանը, Չինաստանը և նոյնիսկ Թիւրքիան գտնվում են եւրոպական քաղաքականութեան հորիզոնի ծաւալներում:

Այդ երկիրները կը պահպանեն ինքնավարութեան որոշ արտաքին ձևեր, բայց ենթարկված կը լինեն աւելի բարձր հեղինակութիւնների ազդեցութեան:

Պարսկաստանը վաղուց ճանաչվում էր իբրև Ռուսաստանի և Անգլիայի ազդեցութեան տակ գտնվող երկիր, բայց վերջին տարիների ճակատագրական դէպքերը արագացրին գունաւորելու և որոշակի դարձնելու ազդեցութեան շրջանները և շօշափելի կացուցանելու տեղական ազգաբնակութեան համար տեղի ունեցած փոփոխութիւնը: Պարսկաստանը կը պահպանի իր ինքնավարական կազմակերպութիւնը, բայց միջազգային խնդիրներում, լուրջ քաղաքական յարաբերութիւնների ասպարիզում նա պէտք է հաշւի առնի Ռուսաստանի և Անգլիայի բարեհաճութիւնը:

Չինաստանում նշմարվում է նոյնատեսակ երևոյթ: Նրա մի նշանաւոր մասը՝ Մօնղոլիան՝ ինքն իրան հակվում է դէպի Ռուսաստան, միւս խոշոր հատուածը՝ Տիբեթը՝ ընդունում է Անգլիայի քաղաքական հեղինակութիւնը, երրորդ կարևոր բաժինը՝ Մանջուրիան՝ զգում է իրան ճապօնական ազդեցութեան շրջանում: Չինաստանի միւս մասերը դեռ վիճելի դրութեան մէջ են. նրանք զբաղված են ինքնորոշման գործողութեամբ, որը անաջող դէպքում ոտք կը կոխէ ինքնալուծման ճակատագրական հողի վրա և կը մտնի զանազան պետութիւնների քաղաքական ազդեցութիւնների շրջանների մէջ:

Բացառութիւն չէ կազմում և Թիւրքիան: Որքան էլ ներկայ րօպէին ապահով թւայ նրա ինքնօրինութիւնը, որքան էլ երիտասարդ Թիւրքիան խրոխտայ և սնափառութեամբ պարծենայ իր ռազմական ույժով, բայց և այնպէս Ադանայի կոտորածները մարսող և ներքին բարեկարգութեան համար անընդունակ հանդիսացած պետութիւնը անկարող է այլ ևս յոյս ունենալ անկօնտրօլ և բոլորովին անկախ գոյութեան վրա: Թիւրքիան կորցրել է իր հեղինակութիւնը թէ ներքին և թէ արտաքին քաղաքականութեան: Եւրոպան չէ հաւատում այդ պետութեան կենսունակութեանը, վստահ չէ նրա ղեկավարների բարոյական ույժի վրա և միայն ծիծաղում է թիւրքական պետական մարդկանց յոխորտանքների վրա, յոխորտանքների, որոնք յաճախ վտանգաւոր արտայայտութիւններ են ստանում և սպառնում են եւրոպական խաղաղութեանը և հաւասարակշռութեան հոգածութիւններին:

Ասիան բաժանվում է:
Դա անկասկած է.

ԵՂԲ. Ա. ԵՒ Ա. ՄԻԼՕՎՆԵՐԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆԸ
Գօլօվինսկի պր., Կադէտսկի կորպուսի դիմաց
սրանով յայտարարում է, որ ՅՈՒՆՎԱՐԻ 19-ից մինչև 26-ը
նշանակված է
ՏԱՐՎԱՅ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԵՕԹՆՕՐԵԱՅ ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՔ
մետաքսէ, բրդէ, քաթանէ և բամբակէ ապրանքների և անգլիական մահուդից բազմաքանակ կտորների, նոյնպէս և պատրաստի ԶԳԵՍՏՆԵՐԻ և ԲԼՈՒԶԿԱՆԵՐԻ:
ԳՆԵՐԸ ՇԱՏ ԷԺԱՆ ԵՆ
Էժան վաճառքի օրերը ճաշի ժամանակ խանութը փակ կը լինի ժամը 2-ից մինչև 4-ը:
(19,21,24) առ. 21. 4—1

ՅՈՒՆՎԱՐԻ 20-ԻՑ 1912 Թ.
ԲԱՑՎՈՒՄ Է ՑԱՔՐԻԿԱՅԻՆ ԽԱՆՈՒԹ
ՍԱՐԱՏՕՎԵԱՆ ՍԱՐՊԻՆԿԱՆԵՐԻ
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ „Ե. Ե. ՄԱՅԼՐԻ“
Երևանեան հրապար., «Кавказъ» հիւրանոցի ներքևը:
(Հ. ու. Կ.) առ. 11. 3—3

Ներսիսեան Հայոց Հոգևոր Դպ. Հոգաբարձութիւնը
սրանով յայտնում է ի գիտութիւն, որ նա վաճառում է նոր կառուցած դպրոցական շէնքի մօտ հողաբաժիններ: Այդ հողաբաժինների մակարդակը կարելի է տեսնել հոգաբարձութեան դիւանատանը ամեն օր, բացի կիրակի և տօն օրերից. առաւօտեան ժամը 12-ից մինչև 3-ը: Իւրաքանչիւր հողաբաժին կը վաճառվի աճուրդով, որի համար և կը յայտարարվի առանձին: Ցանկացողները կարող են ներկայացնել խնդրագրերը հոգաբարձութեան անունով:
(21, 26, 31) 18. 4—1

Իւրիէվի Համալսարան. Մասնաւոր Դասընթացքների
ԽՈՐՀՐԴԻՑ
(Լուսաւորութեան Մինիստրութեան իրաւասութեան ներքոյ գտնվող)
Բացված է խնդիրների ընդունելութիւն 1912 Թ. գարնանային սեմեստրի համար՝ բժշկական և բնագիտական ֆակուլտէտների I, II, III և IV կուրսերի, և մաթեմատիկական ֆակուլտէտի I, II և III կուրսերի համար: Դասատուութեան ծրագիրը, ծաւալը և ձևը նոյնն է՝ ինչ որ Իւրիէվի համալսարանինը: Ընդունվում են երկու սեռի անձեր: Ուսման վճարը՝ բժշկական ֆակուլտէտի համար 75 ռուբ., բնագիտ. և մաթեմատ. ֆակ. համար 50 րուբլի իւրաքանչիւր սեմեստրը: Խնդիրները պէտք է ուղարկել վերատեսչի անունով (гор. Юрьевъ, Лифл. г., Мельничная ул., № 1). Դասընթացքներին կից կայ ատամնաբուժական բաժանմունք 3-ամեայ դասընթացքով և համալսարանական ծրագրով: Վճարը 85 րուբլի իւրաքանչիւր սեմեստրը:
Դասընթացքների վերատեսուչ՝ պրօֆ. Մ. Ռոստովցեվ
(15) առ. 1148. 4—4

ФАБРИКИ А·ЭНФІАДЖІАНЦА
ПАПИРОСЫ
„ИНТЕЛЛИГЕНТНЫЯ“
ЦѢНА 25шт. 15к. 10ш. 6к. 100ш. 60к.

ПАПИРОСЫ
ЛЕВЪ 20шт. 5коп.
ФАБРИКИ А. ЭНФІАДЖІАНЦА

ПАПИРОСЫ
ЭКСТРА
15шт. 6коп.
ФАБРИКИ А. ЭНФІАДЖІАНЦА

(Ն. Ն. Կ.) առ. 662. 100—86

Բաժանման գործողութիւնը տարիներ և տասնեակ տարիներ կը պահանջի, բայց նրա ճակատագրական ընթացքը արդէն որոշվում է մեր օրերում։

Ասիան ուշացաւ իր կազդուրման գործում։ Նա անկարող եղաւ կենսական ույժեր ժողովել, թարմանալ, վերանորոգվել։ Եւ մենք տեսնում ենք նրա քայքայումը։ Հին կարգերը նրան թմրեցրել, ընդարմացրել և քարացրել էին։

Եւ այժմ նա ստիպված է խոնարհել ուրիշ հեղինակութիւնների առաջ։

Նա կը բաժանվի։

Դա ճակատագրական վիճակ է դարձել նրա համար։

Ա. Քալանթար

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀԻՒՐԵՐԸ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆՈՒՄ

(Պետերբուրգի Հեռ. Գործ.)

12 յունվարի

Պետերբուրգ.—Վարշավայի կայարանի արքայական սենեակներում անգլիացի հիւրերին ընդունելու համար ժողովվեցին անգլիական դեսպանութիւնը՝ գլուխ ունենալով դեսպանին, ընդունելութեան յանձնաժողովի անդամները, Պետերբուրգի միտրոպոլիտի ներկայացուցիչ Նիկանոր եպիսկոպոսը, եկեղեցական կոմիտէսի ներկայացուցիչներ Եւլոգի և Իննոկէնտի եպիսկոպոսները, ծովային և զինուորական մինիստրութիւնների, ռուս-անգլիական պալատի ներկայացուցիչները, քաղ. հաս. ինքնավարութեան պատգամաւորութիւնը, մամուլի ներկայացուցիչներ և բազմաթիւ հասարակութիւն։

Ժամը 4-ին կայարան հասաւ յատուկ գնացքը հիւրերով։ Վագոնից դուրս եկողներին ողջունում էին անգլիական դեսպանը և ընդունելութեան յանձնաժողովի նախագահի օգնականը։

Յետոյ հիւրերը առաջնորդվեցին արքայական սենեակները, ուր առաջինը նրանց ողջունեց քաղաքագլուխը անգլիերէն և վերջացրեց այսպէս. «Բարի գալուստ, թանգագին հիւրեր։ Մեր հինաւուրց սովորութեան համեմատ խնդրում եմ ընդունել մեր հիւրասիրութեան սիմվոլը՝ աղ ու հաց»։ Ապա առաջարկեց իջևանել «Եւրոպական հիւրանոցում» քաղ. վարչութեան կողմից ուղարկված աւտոմոբիլներով։

Ապա ողջունի ճառեր փոխանակեցին եպիսկոպոս Եւլոգին և Վէկֆիլդի եպիսկոպոսը։

Այնուհետև Ուէբրդէլ, պատասխանելով քաղաքագլխին սկզբում անգլիերէն, յետոյ ֆրանսերէն, իր և իր ընկերների կողմից յայտնեց շնորհակալութիւն և իրանց համակրական զգացմունքները։ «Պետրոս կայսրը հիմնելով Պետերբուրգը՝ պատուհան բացեց դէպի Եւրոպա։ Դուք, պարոններ, ներկայումս բանում էք դռներ Եւրոպայի առաջ։ Մեր այցելութիւնը և ձեր դիմաւորումը հաւատարիմ գրաւական է, որ մեր յարաբերութիւնները միշտ ներշնչված կը լինեն փոխադարձ ըմբռնողութեամբ։ Ոչինչ այնպէս չի միացնում ժողովուրդները, ինչպէս գաղափարների լայն փոխանակութիւնը և շփումը»։

Ուէբրդէլի ճառից յետոյ սկսվեցին փոխադարձ ողջոյններ։ Անգլիացի հիւրերը լուսանկարվեցին դիմաւորած ռուս բարեկամների հետ միասին։

Յետոյ բազմաթիւ աւտոմոբիլներով հիւրերը դիմեցին «Եւրոպական հիւրանոցը»։ Ճանապարհին ամբոխը աղմկալի ուրախութեամբ ողջունում էր։

Անգլիական դեսպանատանը ճաշի ժամանակ դեսպանը յայտնեց, որ պալատի նախագահ Լօուտէրը, բռնված լինելով իր հօր մահվան պատճառով Բերլինից Լոնդոն վերադառնալ, ուղարկում է ողջոյն և յայտնում է նոյնպէս անգլիական թագաւորի գոհունակութիւնը։ «Նորին մեծութիւնը յոյս ունի,—ասաց դեսպանը,—որ անգլիական հիւրերի Պետերբուրգ այցելելը նոր բարեկամական [illegible]

[illegible]

տրադիցիաների, գրականութեան ու գեղարուեստի հետ, մենք այն համոզման եկանք, թէ այն ամենը, ինչ որ բղխում է Մեծ-Բրիտանիայից, աչքի է ընկնում կայունութեամբ ու չափի բարձր զգացմունքով»։ Ապա մինիստրների խորհրդի նախագահը հաւատ յայտնեց, որ իր խօսքերն այն մասին, թէ Մեծ-Բրիտանիան անկեղծ ու ջերմ համակրանք է նուաճել Ռուսաստանում, արձագանք կը գտնեն նաև այս պատերից դուրս, ամբողջ ռուսական հայրենիքում, և վերջը բաժակը բարձրացրեց ի պատիւ անգլիական թագաւորի, որ մեր Կայսրի հետ կապված է ազգակցութեան ու անձնական բարեկամութեան սերտ կապերով։

Երեկոյեան ժամը 6-ին անգլիացի հիւրերն այցելեցին Պետական Խորհրդի անդամ Բալաշովին։

Երեկոյեան անգլիացի եպիսկոպոսներն այցելեցին սինոդի օբէր-պրօկուրոր Սաբլէրին, բայց նրան տանը չը գտնելով՝ թողեցին իրանց այցետոմսերը։

Անգլիական դեսպանատանը ճաշից յետոյ կայացաւ փառաւոր խնճոյք, որին ներկայ էին Մեծ Իշխան Կիրիլ Վլադիմիրովիչը իր ամուսնու՝ Մեծ Իշխանուհի Վիկտորիա Ֆէոդորովնայի հետ, դուքս Ալէքսանդր Լէյխտենբէրգսկին, դիպլօմատիական մարմինը, բարձր հասարակութիւն։

13 յունվարի

Պետերբուրգ.—Առ. ժամը 11-ին անգլիական պատուիրակութիւնը ամբողջ կազմով մեծ-բրիտանական դեսպանի ուղեկցութեամբ մեկնեց Ցարսկոյէ-Սէլօ։ Հասնելով Ցարսկոյէ Սէլօ, պատգամաւորները պալատական կառքերով գնացին պալատ, ուր պատիւ ունեցան ներկայանալ Նոցին Մեծութիւններին։ Պատուիրակութեան անդամներին ներկայացնում էր դեսպանը։ Կայսրը բարեհաճեց զրուցել ներկայացողների հետ։ Նոցին Մեծութիւնների հեռանալուց յետոյ, հիւրերը մեծարվեցին նախաճաշով, որ պատրաստված էր չորս սեղանի վրա։

Բարձրագոյն ունկնդրութիւնը տևեց մօտ մի ժամ, բստ որում Կայսրը և Կայսրուհի Ալէքսանդրա Ֆէօդորովնան ողորմածաբար զրուցեցին անգլիացի հիւրերի հետ։ Բարձրագոյն նախաճաշից յետոյ հիւրերը պալատական կառքերով վերադարձան Պետերբուրգ։

Անգլիացի պատգամաւորները այցելեցին Պետ. Դումա. դռան մօտ նրանց դիմաւորեցին միջպարլամենտական բիւրօյի նախագահ Եֆրեմովը և Դումայի անդամ Շիդլովսկին։ Հիւրերը մտան դիպլօմատիական մարմնի օթեակը, որտեղից լսում էին դումայական նիստը։ Հիւրերին տրվեցին նիստի օրակարգը՝ գրված անգլիերէն։ Նուտով յայտարարվեց ընդմիջում։ Հիւրերը հրաւիրվեցին կուլուարները, ուր նրանց սպասում էին Դումայի անդամները։ Մեծ դահլիճում բոլոր ներկայ եղողները լուսանկարվեցին։ Յետոյ անգլիացի պատգամաւորներն առաջնորդվեցին նախագահի առանձնասենեակը, ուր պատրաստված էր թէյ։ Հիւրերը իրանց ազգանունները մտցրին պատուաւոր այցելուների գրքոյկը։ Մտքերի ջերմ փոխանակութիւնից յետոյ անգլիացի պատգամաւորները մեկնեցին։

Մարիինսկի թատրոնում բալէտային ներկայացմանը ներկայ էին անգլիացի պատուիրակութեան անդամները։ Ներկայացումը պատւեցին իրանց ներկայութեամբ Կայսրուհի Մարիա Ֆէօդորովնան, Մեծ Իշխանուհիներ Կսենիա և Օլգա Ալէքսանդրովնաները, Մարիա Պավլովնան, յունաց թագուհի Օլգան, Մեծ Իշխաններ Միխայիլ Ալէքսանդրովիչը, Սերգէյ Միխայլովիչը, Անդրէյ Վլադիմիրովիչը և այլք։ Միջարարին հասարակութեան պահանջով նուագվեց ազգային օրհներգը, որ ընդունվեց ցնծագին ուրաներով։ Յետոյ նոյնպէս հասարակութեան պահանջով [illegible]

[illegible]

Լոնդոն.—«Թայմս» [illegible]

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԳԵՐՄԱՆԻԱՅՈՒՄ

(Պետերբուրգի Հեռ. գործ.)

12 և 13 յունվարի

Բեռլին.—Վերջնականապէս ընտրվել են րէյխստագի համար 110 սօցիալիստ (առաջ 53 էր), կենտրոնից 93 (առաջ 103), 52 պահպանողական (սկզբում 59), 48 նացիօնալիստ (սկզբում 51), 41 առաջադիմական (առաջ 49), 18 լեհ (առաջ 20), պետական կուսակցութիւնից 14 (առաջ 25), մնացած կուսակցութիւններին պատկանողներ 31 (սկզբում 37)։

Բեռլին.—Ընտրութիւններին սևացան շատ յայտնի պատգամաւորներ։ Սօցիալիստները, ազատախոհները և ազգային-լիբէրալները միասին ունեն 200 տեղ, որ կազմում է բացարձակ մեծամասնութիւն, բայց որովհետև մի քանի ազգային-լիբէրալների աւելի շատ պահպանողական կարելի է համարել, ուստի և րէյխստագում հաւանօրէն վճռական նշանակութիւն ձեռք կը բերեն լեհերը։

Շվէցում պետական կուսակցութեան յաղթանակի պատճառով լեհերը ջարդեցին գերմանացի վաճառականների և քաղաքային վարչութեան տների պատուհանները։ Տանը վիրաւորվեցին երկու ուսանող։ Անկարգութիւններ տեղի ունեցան նաև Շպանդաուում։ Սպասվում են նոր բռնկումներ։

ՎԵՐՋԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Պետերբուրգի Հեռ. Գործ.)

12 և 13 յունվարի

Պետերբուրգ.—Պետական Դումայի նախագահը մեկնեց Ցարսկոյէ Սէլօ՝ ամենահպատակ զեկուցում տալու Դումայի պարապմունքների մասին։ Ունկնդրութիւնը տևեց մի ժամ 10 րոպէ։

Հռոմ.—Իտալական կառավարութիւնը ամեն կերպ աշխատում է խաղաղ ճանապարհով հարթել ֆրանսիական «Մանուբա» շոգենաւի գրաւման պատճառով ծագած միջադէպը։ Այդ մասին ֆրանսիական դեսպանը տեղեկացրեց Պարիզ պրեմիէր Պուանկարէին, աւելացնելով որ ձերբակալված 29 թիւրքերը կը յանձնվեն Ֆրանսիային։

Սենատի մասնաժողովը 15 ձայնով ընդդէմ 2-ի (4 հոգի ձեռնպահ մնացին) ընդունեց ֆրանս-գերմանական համաձայնութիւնը։

Անգլիական թագաւորը Մալտայից հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց Ֆալիէրին իրան ողջունելու նպատակով ֆրանսիական նաւատորմին ուղարկելու համար և ընդգծեց նաւատորմի փայլուն կերպարանքը։ Պատասխանհեռագրի մէջ Ֆալիէրը շնորհակալութիւն յայտնեց արտայայտված զգացմունքների համար, որոնց շատ թանգ է գնահատում ֆրանսիական ժողովուրդը։

Կ. Պոլիս.—Պալատի նախկին նախագահ Ահմէդ-Րիզան նշանակվեց սենատոր։ Նրան իբրև պարգև իրաւունք է տրված օգտվելու Վալիդէ պալատից։

Լուր է պտտվում, որ վէզիրի առողջութիւնը բաւականին վատացել է։

Պարիզ.—Պալատն ընդունեց ժամանակաւոր բիւջէի նոր 12 բաժին։

Ֆրանս-իտալական միջադէպը հարթվեց։

Լիսաբոն.—Գործադուլին մասնակցում են 60,000 բանւոր։ Սպասվում է ընդհանուր գործադուլ։

Լիսաբոն.—Լուրերի համաձայն՝ ծագել է մինիստրական ճգնաժամ։

Րիօ-դէ-Ժանէյրօ.—Քաղաքական ընդհարումները վերսկսվեցին նոր ույժով։ Մինիստր Սկաբրի թեկնածութիւնը պաշտպանող լրագիրների խմբագրատները քարուքանդ արվեցին ու հրդեհվեցին։ Առևտուրը կանգ է առել։ Սէարի գլխաւոր քաղաքում դրութիւնը շատ լուրջ է։

Բուէնօս-Այրէս. — Դիւանագիտական յարաբերութիւնները Արգենտինայի և Պարագվայի միջև խզվեցին։

Մոսկվա.—Տեղի ունեցաւ անհետևանք մենամարտ «Утро Россіи»-ի խմբագիր Կրիլովի և «Голосъ Москвы»-ի հրատարակիչ Գուչկովի միջև։

Գվայիակվիլ (Էկվադոր).—Յեղափոխական գեներալ Մօնտէրօն զինուորական դատարանից դատապարտվեց 16 տարով բանտարկութեան։ Խուժանը գեներալին գնդակահարեց և անարգանքի ենթարկեց դին։ Քաղաքի շատ մասերում ամբողջ գիշեր գրգռումն էր, լսվում էր հրացանաձգութիւն։

ԹԻՒՐՔ-ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

(Պետերբուրգի Հեռ. Գործ.)

12 յունվարի

Հռոմ.—Ստեֆանիի գործակալութիւնը հերքում է Կ. Պոլսի լրագրական այն տեղեկութիւնները, թէ իբր յունվ. 7-ին իտալացիները Դէրնայի մօտ կորցրել են 200 սպանված, գերի են տուել մի վիրաւոր գեներալի և յանձնել են թնդանօթ ու հրացան։ Իսկապէս Դէրնայի մօտ ոչ մի կռիւ տեղի չէ ունեցել յունվարի 4-ից, երբ թիւրքերը յետ նահանջեցին մեծ կորուստներով։

Տրիպոլիս.—Երէկ արաբական մի պահակախումբ Գարգարէշի մօտ անաջող յարձակում գործեց իտալական դիրքերի վրա։

Բէնգազի.—Երեք օր առաջ առաջաւոր դիրքերի վրա տեղի ունեցած կռիւներում բէդուինները և թիւրքերը կորցրին 150 սպանված և վիրաւոր։ Իտալացիները կորուստներ չունեն։

Մասովա.—«Աֆրիկա» և «Բրեգէնց» շոգենաւերով տեղս բերին պատերազմական 126 թիւրք գերիների։

ՀԵՌԱՒՈՐ ԱՐԵՒԵԼՔՈՒՄ

(Պետերբուրգի Հեռ. Գործ.)

12 և 13 յունվարի

Պէկին.—Հրովարտակով հաստատվում է գահի անկեղծ ցանկութիւնը, լուծել ճգնաժամը ազգային ժողով գումարելով. հաղորդվում է, որ այդ առիթով Շանխայում կատարվում են բանակցութիւններ։

Ընդհանրապէս դրութեան մէջ փոփոխութիւն չը կայ։

Լուրեր են պտտվում Իւանշիկայի հրաժարվելու և նրա տեղ Ջժաօէրսիւնին զինուորական մինիստր, Տելիանին՝ հարաւի զօրքերի հրամանատար կարգելու մասին։

Խուբէյում կառավարական մի զօրագունդ միացել է հանրապետականների հետ։

Չիֆու.—Կազմակերպվում են կամաւորների խմբեր։ Ցանկացողների թիւը մեծ է։

Նահանգապետը պաշտօնապէս տեղեկացրեց հիւպատոսներին, որ նախագահ Սունեատսէնի թոյլտւութեամբ յանձն է առնում պաշտպանել օտարազգիներին և առևտուրը։

Լուրերի համաձայն՝ Լայչժոուֆան ընկել է հանրապետականների ձեռքը։

Նահանգապետը մի քանի օֆիցերներ ուղարկեց Նանկին՝ զինուորներ ժողովելու համար։

Փուշանսիան քաղաքը գրաւվեց հանրապետականներից։

Կուլջա.—Հին Սույդունում յեղափոխականներից արտաքսված Ջինտայի հին զօրքերը պայթեցրին վառօդի պահեստատեղին։ Քանդվեցին 100 տուն։ Կան շատ սպանված և վիրաւորված։

Նոր կառավարութեան շինութիւնների վրա ծածանվում են հանրապետական դրօշակներ։

Կուլջա.—Ցօյկէնի կիրճում կառավարական զօրամասն առանց կռւի միացաւ յեղափոխականներին։ Զօրահրամանատարը փախաւ։ Յեղափոխականները դիմում են դէպի Ուրմչի։ Ամեն օր Նոր-Սույդունից գնում են զօրախմբեր։

Շանխայ.—Ռուսաց, մեծ-բրիտանական և եապօնական հիւպատոսները բողոքեցին չին - յեղափոխականների դէմ, որ գրաւել են Խանկօու գնող «Մանջուր» նաւը ռազմամթերքով։

Շանխայ.—Հաղորդում են, որ Պուկօուսի հովիտում ճակատամարտը վերսկսվել է։

Մաքսատան 3 միլիօն լանը հաւասարապէս բաժանեցին ռուս-ասիական և Շանխայ-գերմանական բանկերը։ Արծաթի գները չափազանց բարձրանում են։ Այստեղ ամեն ինչ հանգիստ է։

Պէկին.—Իւանշիկային շնորհվեց առաջին կարգի մարկիզի կոչում, որ տրվում է միմիայն մեծագոյն ծառայութիւնների համար։

Մուկդէն.—Ջինդուֆույում զօրքերը ջարդեցին խունխուզներին։

Ստացվեցին Գերմանիայում պատուիրված 20,000 հրացան և հինգ միլիօն փամփուշտ Պէկինի համար։

Գիրին.—Մանջուրները և կանօնաւոր զօրքերի օֆիցէրների մի մասը կազմեցին «Ցինվադուի» անունով զօրամաս կառավարութեան շահերը պաշտպանելու համար։

Ցիցիկար.—Խունխուզները շրջապատելով Խուլունբուիրում չինական զօրամասին՝ կէսին կոտորել են։ Այդ յետ ընկած տեղերի ազգաբնակութիւնը անհաբեկված է։

Իօկօհամա.— 10,000 զինւոր ուղարկվում են Մանջուրիա՝ Դալընէի վրայով։

Տօկիօ. — Նացիօնալիստների լիդէր Ինուկայը, վերադառնալով Շանխայից, կուսակցութեան միտինգում յայտնեց՝ թէ Եապօնիան պէտք է ընդունէ հանրապետութիւնը։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՇՈՒՐՋԸ

(Պետերբուրգի Հեռ. Գործ.)

12 յունվարի

Թաւրիզ.—Ռուս հիւպատոսի, զօրամասի և օֆիցերների ներկայութեամբ հոգեհանգիստ կատարվեց 1827 թ. ռուս-պարսկական պատերազմում ընկած գեներալ Պասկէվիչի ռուս զօրականների գերեզմանի վրա։

13 յունվարի

Լոնդոն. — «Պէլ-Մէլ - Գազէտը» մատնանիշ է լինում, թէ Պարսկաստանի բաժանման առաջը կարելի է առնել միայն անգլօ-ռուսական համաձայնութիւնը ամրապնդելով։

ԴԷՊՔԵՐԸ ԹԱՒՐԻԶՈՒՄ

Թաւրիզ, 15 դեկտեմբերի

Այս գիշեր նախընթաց գիշերների պէս խաղաղ չանցաւ։ Ժամը 9-ից սկսվեց պատերազմական ուժգին գործունէութիւն, պարզ և աստղազարդ գիշերով գոռում են 4—5 թնդանօթ միանգամից և յաջորդաբար. թնդանօթների երկար որոտից յետոյ լսելի եղան բազմաձարդ հրացանաձիգների համազարկերը՝ նման կարկուտի երկարատև տարափի։ Ռմբակոծութեան համահարուածները ուղղված էին Ամիրագըզ թաղի վրա, նախընթաց օրվայ երեկոյեան յայտնի Սաթթար-խանի քեռորդին՝ կազ Մահմէդ-խանն իր խմբով փորձել էր ռուսաց մուտքն արգելել, այդ պատճառով Սաթթար-խանի ապարանքը, ուր ապաստանել էր հերոսը, ռումբերի և գնդակների $1^{1}/_{2}$ ժամվայ տարափի տակ մոխրակոյտի վերածվեց, իսկ ինքը Մահմէդ-խանը մահվան պատիժ ընդունեց. այդպիսով էլ վերջացաւ գիշերային ռմբակոծութիւնը։ Սաթթար-խանի ապարանքի համար իրանք թուրքերն ասում են, որ «կրակով էր շինված, կրակով էլ վերջացաւ»։

Առաւօտը խաղաղ է և հանդարտ։ Խանութ-բազար բաց չեն. սպասվում է, թէ ռուս կողմից կը տրվի յայտարարութիւն, որ իմացվի թէ ով է քաղաքի տէրը։ Արշալոյսին նորեկ զօրամասը հանդիսաւոր քայլով մտաւ քաղաք և առաջնորդվեց դէպի բանակը։ Փողոցներն ամայի են և հատուհատ երևում են երթևեկներ։ Թուրքերը շատ սփռում են և անտրամադիր։ Հեռու թաղերից պարսիկ ընտանիքներ տեղափոխվում են կենտրոնական փողոցները։ Պարսիկ մուջահիդները և կուռող նազմիէները խոյս են տուել քաղաքից։ Նախկին փոխ-նահանգապետ և սահմանադրական մարտիկների հրամանատար Զիա-ուլ-Դովլէն բաստ է մտել, ասում են, անգլիացոց հիւպատոսարանը։

16 դեկտեմբերի

Գիշերն անցաւ հանգիստ. շուկաները չեն բացվում. վստահութիւն չը կայ։ Ռուսները հաւաքում են իրանց դիակները, և սպանվածների հանդիսաւոր թաղումը տեղի կունենայ վաղը, շաբաթ, ռուսաց յատուկ գերեզմանոցում։ Շատ ռուս զինուորներ են թաղվել են անողոք տանջանքների. երկու կօզակի վրա նաւթ են ածել ու այրել. չարագործները, ի հարկէ, կը ստանան արժանաւոր պատիժ։

Անհամբեր սպասվում է բանակի ընդհանուր հրամանատար գեներալի գալուստը, որից կախված կը լինի պատասխանատու գործերի կարգադրութիւնը։

Այսօր ռուսաց գեներալ հիւպատոս Միլլէրը տուեց հասարակութեանը իր կողմից պաշտօնական յայտարարութիւն, որով ազդարարում է ազգաբնակութեան, որ կարգն և դրութիւնը վերականգնված են և վաղվանից պէտք է բացվեն բազարները և սկսեն խաղաղ աշխատանքի. անհնազանդները կը ստանան խիստ պատիժ։

Յայտարարված է զինաթափութիւն, և հաւաքված հրացանները տարվում են ռուսաց հիւպատոսարանը։

Ուսումնարանները կը բացվեն առաջիկայ երեքշաբթի՝ զլուխ ծննդից յետոյ։ Երէկվանից պարսից մուհարրամի ազգահանդէսի թափօրները սկսել են դուրս գալ՝ հայաբնակ թաղերից հեռու թաղամասերում։

Հայկազուն

Թաւրիզ, 7 յունվարի

Քաղաքը հետզհետէ հանգստանում է. ամբողջ բազարներն և խանութները բաց են, բայց առևտուրը դեռ կանօնաւորապէս չէ սկսվել։ Գրեթէ ամեն օր ձերբակալութիւններ են տեղի ունենում և կախում են այն յեղափոխականներին, որոնք վերջին դէպքերում մասնակցութիւն են ունեցել։ Ազգաբնակութեան 99% գոհ է ռուսների ձեռք առած այս միջոցներից, որովհետև ազատվում են չանտաժիստ ֆէդայիներից։ Այս օրերս նորից կախեցին ֆէդայիների ղեկավարներից երկուսին՝ Միրզա Ապբաս-խան Խիավանլուին և Նայիբ Իւսուֆ Հօքմապատլուին՝ 7 հոգի այլ ֆէդայիների հետ։

Արքի ներսի շրջապատ որմերը ռուսները հետզհետէ քանդել են տալիս։

Անցեալ օրը Րաֆի-Դօվլա բէկլէրբէկիի տանը ձերբակալեցին Ատրպատականի մաքսային վարչութեան կառավարիչ Պետրոս-խան Մելիք-Անդրէասեանին։ Որպէսզի նրան զինուորա-դաշտային դատարանին չենթարկեն, միջնորդողներ եղան, մինչև անգամ քանի տեղեր հեռագրվեցին. Ատրպատականի առաջնորդ Կարապետ եպիսկոպոս ևս միջնորդեց գեներալ հիւպատոսի մօտ, սակայն ի զուր անցաւ, որովհետև վերջին դէպքերում նրա մեղսակից լինելուն համար յայտնի փաստեր կային. և այսօր ժամը 1-ին Արքում կախաղան բարձրացրին։

Պետրոս-խանի կախվելը պարսիկներին շատ մեծ ուրախութիւն է պատճառել, կասես թէ այսօր դրա համար ազգային և կրօնական տօն է. այժմ պարսիկներն ամեն կերպ աշխատում են հայերի վարկը գցել և սևացնել ռուսների առաջ։ Այսօր խօսվում է, որ հետամուտ են կրկին ձերբակալելու հայերից։

Որոշել են վաղն Արքում առանձին յանձնաժողովի ներկայութեամբ աճուրդով վաճառել տալ Սաթթար-խանի և Բաղըր-խանի տներից գրաւած ապրանքները, և գոյացած դրամները պէտք է յատկացվեն կողոպտված և թալանված ռուսահպատակներին։ ***

ՌՈՒՍԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Ռուսական դեսպան Չարիքօվ երէկ (դեկտ. 30) փոխադարձ այցելութեան եկաւ պատրիարքարան իր Ս. Թարգման Մանդէլշթամի հետ։ Սրբազան պատրիարքը շնորհակալութիւն յայտնելով ռուս դեսպանին այցելութեան համար՝ միևնոյն ատեն կրկնեց իր շնորհակալութիւնը կաթողիկոսական ընտրութեան յաջողապէս վերջանալուն առթիւ և յայտնեց, որ թէև դժուարութիւններ ծագած են, սակայն ռուս կառավարութիւնը բարեացակամութիւն ունեցած է զանոնք կարգադրելու և ամեն դիւրութիւն տալու։

Դեսպանն ըսաւ, թէ ինք արդէն ժամանակին ամեն հաւաստիք տուած էր պատրիարքարանին, վստահութիւն ներշնչելով որ ռուս կառավարութիւնն ազատ կը թողու հայերն իրենց ընտրական գործերուն մէջ, և այս վերջին պարագան կուգայ հաստատել իր խօսքերը, և յոյս ունի, որ ընտրութիւնը ի մօտոյ վաւերացնելով ազգը կունենայ իր հոգևոր պետը։

Այս խօսքերէն յետոյ սրբազան պատրիարքը աւելցուց. «Ազգին սիրտը որքան ալ երախտագիտութեամբ լեցուած ըլլայ հանդէպ ռուս կառավարութեան, միւս կողմէ ցաւ կը զգայ, որ այնքան մտաւորական և պանդխտական անձեր, որոնք երկրին կրնային կարևոր ծառայութիւններ մատուցանել, բանտերու մէջ կը գտնուին այսօր և անոնց երկրին իշխանութեան դէմ ըմբոստութեան ոևէ ապացոյց ալ չկայ, ուստի այդ առթիւ կը խնդրեմ որ միջնորդէք Վեհ. Ցարին մօտ, որպէս զի ազատ արձակէ հայ բանտարկեալները, ներելով նոյն իսկ անոնց թերութիւններուն, եթէ ունեցած են, և տարակոյս չունինք, թէ նոյնը կը զգայ նաև Վեհ. Ցարը, տեսնելով անոնց բանտարկեալ վիճակը»։

Դեսպան Չարիքօվ ըսաւ, թէ ինք այս խնդիրն արդէն անգամ մը ներկայացուցած է գահին և այս անգամ ալ նոյնը պիտի ընէ՝ հիմնուելով սրբազան պատրիարքին մասնաւոր խնդրանաց վրայ, և իր կողմէ ալ պիտի աւելցնէ՝ ինչ որ պէտք կը տեսնէ։

Սրբազան պատրիարքը կրկնեց, թէ եթէ Թիւրքահայոց հոգևոր պետը, երբ իր այս խնդիրքը ներկայացուի կառավարութեան, չի կարծեր, որ վրիպի ուշադրութենէ, հետևաբար նոյն դիմումին կարևորութիւնը զգացուց։ («Բիւզանդիոն»)

ԹԵՐԶԵԱՆԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ

Այս առաւօտ (23 դեկտ.) Թերզեան պատրիարք Պօլիս դարձաւ Համէն, հետն ունենալով նոր ձեռնադրուողներէն երկու եպիսկոպոս։ Միւսները՝ աւելի խորամանկ՝ չէին ընկերացած։ Քարափէն զինք դիմաւորեցին պատրիարքարանէն ղրկուած երկու վարդապետ և գործակատարը, ու գոց կառքով առաջնորդեցին Սակըզ Աղաճ։

Ժողովուրդն առաւօտէ ի վեր խռնուած էր պատրիարքարանին առջև ու յարակից ս. Աստուածածին եկեղեցիին բակին մէջ։ Պատրիարքարանին դուռը գոց էր։ Երբ Թերզեանին կառքն երևցաւ, ժողովուրդը միաբերան «Զենք ուզեր, անկցի դաւաճանը» պոռաց միաձայն, և երբ Թերզեան կառքէն իջաւ՝ դանէն ներս մտնելու համար, հարիւրի չափ բերաններէ արձակուած թուքեր իր երեսն և գլուխը ծածկեցին։ Այն ատեն Թերզեան պոռաց՝ «Փօլիս հէք մը» («Ոստիկան չկայ»)։

Անմիջապէս թաղին կօմիսէրը հասաւ. բայց ցուցարարներուն պետերը իսկոյն բացատրեցին կօմիսէրին, թէ այս մարդը ազգին, եկեղեցիին և երկրին խայտն է, ժողովուրդը զինք չուզեր իբր իր պատրիարքը և այնուհանդերձ եկեր է պատրիարքարան նստելու։ Կօմիսէրը պատասխանեց թէ՝ քանի որ ժողովուրդը զինքը չուզեր, «ինչու եկեր այս բազմութեան մէջ մտեր է»։ Զայս լսելով՝ Աշճեան վարդ. պոռաց. «Կը հրամայեմ քեզ որ ժողովուրդը ցրես»։

Կօմիսէրը, կարծելով թէ պատրիարքը ան է, պահ մը շուարելու պէս եղաւ, բայց երբ քովը գտնուողներն ըսին, թէ կարևորութենէ զուրկ մէկն է, կօմիսէրն անոր ալ պատասխանեց, թէ ինք գիտէ իր ընելիքը և հրամանի չսպասեր իրմէ։

Ի վերջոյ բազմութիւնը ցրուեցաւ և Թերզեան ընդամենը չորս եկեղեցականով շրջապատուած պահ մը վերն առանձնանալէ ետքը՝ եկեղեցի իջաւ, թէ պատարագ մատուցանելու։

Այսօր ժամը 3-ին հայ-հռոմէականաց երեսփ. ժողովին կողմէ պատուիրակութիւն մը պիտի երթայ Թերզեանին՝ պաշտօնապէս ծանուցանելու, որ համայնքը զինք չի ճանչնար։

Բարի գալստեան եկաւ ֆրանսական դեսպանատան Ս. Թարգման Լըգու։

(«Բիւզանդիոն»)

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԳԱՒԱՌԻՑ

Աղջկանց գիմնազիայի շինութեան խնդիրը

Կարս, 7 յունվարի

Շնորհիւ տեղիս հոգաբարձութեան նախագահ հաշտարար դատաւոր Լաշկևիչի ջանքերի, նախադծվում է տեղիս աղջկանց գիմնազիայի համար սեփական շէնք կառուցանել։

Եղբ. Տ. և Դ. Մկրտումեանների բնակարանը, որտեղ ներկայումս տեղաւորված է գիմնազիան, հոգաբարձութիւնը անյարմար է գտնում, չը նայած որ ահագին վարձ է տրվում։ Շինութեան նախագիծը արդէն կազմված է և ներկայացված Կովկասի ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձուին ի հաստատութիւն։

Շաւարշ

Քչով գոհացող գողեր

Ցարսկիէ-Կոլոդցի, 5 յունվարի

Դեկտ. 27-ի գիշերն անյայտ չարագործներ կոտրեցին եկեղեցու կողպէքը և, մտնելով եկեղեցի, կոտրել են մոմի տուփը։ Պահարանից տարել են 2 ր. 33 կ. մոմի փողերը, իսկ տուփից 1 ր. 1 կ.։ Այս էր բոլոր գումարը։ Աւետարանի տուփը գտնվեց եկեղեցու բակում կոտրած։ Չարագործները սրբազան անօթներին և զգեստներին ձեռք չէին տուել, թէև քրքրել էին։

Դեկտ. 25-ին կայացաւ երեկոյթ հայոց դպրոցում յօգուտ Կ. Հ. Բ. Ընկ. տեղիս ճիւղի գր.-ընթերցարանի։ Մուտք ստացվեց 44 ր. 40 կ., ծախս՝ 16 ր. 43 կ., զուտ արդիւնք միայն 27 ր. 97 կ.։ Շնորհակալութեան արժանի են կարգադրիչներ՝ օր. Վ. Տէր-Բարդուղիմէոսեան, տ. տ. Շ. Լիանոզեան, Ս. Ամեանց և պ. Ա. Լիանոզեան, որոնց ջանքերով գլուխ եկաւ երեկոյթը։

Դեկտ. 28-ին եկաւ առաջին ձիւնը, որ հալվեց իսկոյն։ Աշնանացանը լաւ է, որի շնորհիւ ալիւրի պուդը դարձաւ 1 ր. 60 կ.։ Յոյս կայ որ դարձեալ իջնի։

Նիկոլայեվկա գիւղում կառավարութեան հաշւով շինվում է փայտէ շինութիւն չորս սենեակով դպրոցի համար։ Շինութիւնը կապալով է տրված 3700 ր.։ Այս գիւղում բնակվում են 25 տուն գաղթական ռուսներ, որոնք նոր են հիմնել գիւղը։

N. N.

Գիւղական դպրոցական կեանքից

Գիւլագարակ (Լօռու շրջ.), 28 դեկտ. 1911

Օրէ-օր կեանքը փոխվում է մեզանում։ Տեղացիք իրանց կեանքի մէջ նոր-նոր փոփոխութիւններ են մտցրել, բայց տեղիս ծխ. դպրոցի սաները մինչև այժմ մնում են նոյնը, իրանց հին ցնցոտիներում։ Այս տարվայ ուսուցչ. նոր կազմի միակ ջանքն էր՝ մտցնել դպրոցում մի ձև, և այդ քայլը գնահատելի է այն կողմով, որ այժմ դպրոց յաճախող բոլոր սաները—տղայ թէ աղջիկ—ունեն մի գոյնի ու մի ձևի զգեստներ։ Դպրոցն այժմ, համեմատած անցեալի հետ, գտնվում է իր բարձրութեան վրա։ Սաները տեսչի վրա թողնում են լաւ տպաւորութիւն։

Այս տարի մեր դպրոցում սովորող աշակերտ-աշակերտուհիների թիւը, համեմատած միւս տարիների հետ, շատ շատ է. նրանց թիւը ներկայումս հասնում է 84-ի, և աւելի շատ կը լինէր, եթէ ընդունելութիւնը վերջացած չը համարվէր։ Ոչ մի տարի այնքան աշակերտուհի չէ ունեցել տեղիս ուսումնարանը, ինչպէս այս տարի, որոնց թիւը հասնում է 21-ի։

Ըստ սովորութեան՝ այս տարի ևս տեղիս ծխ. դպրոցում ուսուցչ. կազմը դեկտ. 18-ին տուեց մանկական ցերեկոյթ ճոխ ծրագրով, տօնելով Կ. Հ. Բ. Ընկերութեան 30-ամեայ գոյութեան յօբելեանը։

Ցերեկոյթին մասնակցում էին դպրոցի աշ.-աշակերտուհիները՝ ղեկավարութեամբ իրանց ուսուցիչների։ Հանդիսականներն էին ինչպէս աշ.-աշակերտուհիների ծնողներն ու խնամատարները, նոյնպէս և հարևան գիւղերի ծխ. դպրոցների ուսուցիչները և կողմնակի անձինք. մուտքը ձրի լինելու պատճառով՝ հաւաքված էր խուռն երկսեռ բազմութիւն թէ տեղիս և թէ դրսի գիւղերից։

Ցերեկոյթը բացեց դպրոցի աւ.-ուսուցիչը համառօտապէս բացատրելով օրվա նշանակութեան մասին, որից յետոյ սկսվեց ցերեկոյթի բուն մասը։ Աշ.-աշակերտուհիները շատ լաւ էին արտասանում ոտանաւորները։ Այդ հանգամանքը մեծ հաճոյք պատճառեց ժողովրդին։

Աշ.-աշակերտուհիների խումբը մէջ առ մէջ երգում էր ժողովրդական և ազգային երգեր. պէտք է ասել, որ ցերեկոյթը ընդհանուր առմամբ անցաւ կենդանի։

Ժողովուրդը հեռացաւ գոհ սրտով։

Կայծօն Շքեղեանց

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

◆ «Մշակի» ներկայ համարին կցված է յօբելեանական յաւելուածական կիսաթերթ № 4։

◆ Երէկ, Կովկասի Փոխարքայի կարգադրութեամբ, Թիֆլիսի բոլոր ուղղափառ դպրոցներում պարապմունքներ տեղի չունեցան Վրաստանի լուսաւորիչ ս. Նինայի տօնի առիթով։ Այդ օրը ս. Նինայի եկեղեցում պատարագը մատուցեց էկզարխ Ինոկենտի արքեպիսկոպոսը։ Երեկոյեան վրաց թատրոնում կայացաւ երեկոյթ։

◆ Յունվարի 5-ին Բալախանիի հիւանդանոցում Մուխտար Աղա-Բալայի հիւանդութիւնը խօլերա երևաց։ Նրա բնակարանում կատարվել է ախտահանութիւն։

◆ «Кавказъ» պաշտօնական թերթի ասելով, Փոխարքայի կարգադրութեամբ գ.-մ. Բեաբինկինը մեկնել է Խունզախ՝ պարզելու այն ցաւալի միջադէպը, որ տեղի ունեցաւ տեղացիների և զօրամասի միջև դեկտ. 15-ին, և որի ժամանակ, ինչպէս երևում է Պետական Դումայում Հէյդարովի, սօց.-դեմօկրատների և կադէտների արած հարցապնդումից, սպանվել են չորս և վիրաւորվել հինգ մարդ։

◆ Յունվարի 10-ին Թիֆլիսի կուսանաց անապատում վախճանվեց սրտի կաթուածից 76 տարեկան հասակում կոյս Մանիա Լօրիս-Մելիքեանը, որը կոմս Լօրիս-Մելիքեանի հօրեղբօր աղջիկն էր։ Հանգուցեալը 12 տարեկան հասակում մանելով կուսանոց, 1860 թւին ստացել է սարկաւագուհու աստիճան։ Հանգուցեալը իր հաշւով կրթում էր գիմնազիաններում մի քանի սան-սանուհիներ, հոգալով նմանապէս մասնաւոր դպրոցների մի քանի աշակերտների ուսման ծախքը։ 1881 թւին նրա հաշւով աղբիւր անցկացվեց Բօրչալուի գաւառի Ոսկան գիւղը։

◆ Հայուհեաց Որբախնամ Ընկերութեան վարչութիւնը խնդրում է տպել, որ ինքը ստացել է կոյս Հերմինիա Բերուչեանի միջոցով իշխանուհի Մարիամ Արղութեան-Երկայնաբազուկից հանգուցեալ կոյս Մանիա Լօրիս-Մելիքեանի յիշատակին նրա դագաղի վրա պսակ դնելու փոխարէն 20 ր., որի համար յայտնում է իր խորին շնորհակալութիւնը։

◆ Մասնագէտները Դաբախանա կոչված տեղում (5-րդ քաղաքամաս) երևան հանեցին մի քանի նոր հանքային աղբիւրներ, որոնք օրական տալիս են մօտ 20,000 դոյլ ջուր, որ դեռ ոչ ոքից չէ շահագործվում։

◆ Ինչպէս երևում է լրագրական պարբերական տեղեկութիւններից, հանգուցեալ Ալ. Մանթաշեանի կտակակատարները, ի կատարումն Ալ. Մանթաշեանի ցանկութեան, բաժանել են այն 200,000 ր. զանազան հաստատութիւնների ու ընկերութիւնների միջև, որ հանգուցեալը թողել էր բարեգործական նպատակով։

◆ Թիֆլիսի նահանգապետը երկրորդել է իր նախազգուշացումը յանուն քաղաքային վարչութեան, որ վերջինս իրաւունք չունի քաղաքային ոչ մի ծառայողի դրամական պարգևներ տալ առանց նահանգապետի հաստատութեան։

◆ Հալաբարի հասարակական ակումբը իր միջոցներից 1,000 րուբլի է յատկացրել Հալաբարում օրիորդաց պրօգիմնազիա հաստատելու ֆօնդին։ Հանգանակութիւնը շարունակվում է, և յոյս կայ, որ այդ կարևոր կրթական հաստատութիւնը շուտով կիրականանայ, որին այնպէս կարիք ունի Հալաբարի ազգաբնակութիւնը։

◆ Նախագծվում է Թիֆլիսում ևս բանալ ժողովրդական բանկի բաժանմունք։ Առանձնապէս աշխատում է այդ միտքը իրականացնելու տեղական վաճառականութիւնը, որ այդ առիթով շփման մէջ է Մոսկվայի բորսային կօմիտէտի հետ։

◆ Ուրբաթ, յունվարի 13-ին տեղի ունեցաւ Հայ Ազգագրական երեկոյթը, որ ունեցաւ մեծ աջողութիւն։ Թէ օպերան և թէ համերգի բաժինը բաւականութիւն պատճառեցին հանդիսականներին։ Թատրոնը լիքն էր և Ազգագրական Ընկերութեան հասոյթը պէտք է լինի բաւարար։

◆ Թիֆլիսի ժողովրդական համալսարանի ընկերութիւնը և ձրի ու էժանագին ճաշարանների վարչութիւնը Ալ. Մանթաշեանի ժառանգներից ստացել են նուէր 1000-ական րուբլի։

◆ Այսօր Արքունական թատրոնում ցերեկով էժանացված գներով կը տրվի «Դէմօն» օպերան, իսկ երեկոյեան՝ «Գրաֆ Լիւքսէնբուրգ»։

◆ Այսօր Արտիստական թատրոնում օպերէտային խումբը իր ռեժիսոր Կոտովսկիի բենեֆիսին կը ներկայացնի մի նոր օպերէտ՝ «Пріютъ Любви» անունով։

◆ Այսօր, Կայսերական Կովկասեան Բժշկական Ընկերութեան շէնքի մէջ, ցերեկով, սովորականի նման կը լինեն ձրի դասախօսութիւններ երեխաների և հասակաւորների համար։

◆ Այսօր Ժողովրդական Տանը բժ. Կօզլօվը ժ. 1-ին ցերեկով կը դասախօսէ Լէվ Տօլստոյի մասին։ Վճարն է 5—50 կ.։

◆ Ստացանք Գանձակից՝ Գ. քահ. Թումանեանից իր տարեվճար 5 րուբլին յօգուտ Դպրոցական-Ուսուցչական ֆօնդի։

◆ Կ. Հ. Բ. Ընկ. յօգուտ Դպրոցական Ուսուցչական ֆօնդի ստացել է հետևեալ գումարները. 1) Կաղզվանի ճիւղի վարչութեան նախագահի միջոցով ֆօնդի օգտին տրված ներկայացումից գոյացած 80 ր., 2) Եղեւիայի դպրոցների աւ.-ուսուցչից՝ հանգանակված տեղացիների մէջ 24 ր, 10 կ. և նոյն դպրոցի մանկավարժական խորհրդի ներկայացումից գոյացած՝ 11 ր. 45 կ., ընդամենը 33 ր. 55 կ., 3) Վաղարշապատի շրջանի գործակալ Ս. ք. Ասլանեանից՝ հանգանակված Ներքին Խաթունարխ, Կօշ և Քեօրփալու գիւղերի հասարակութեան մէջ, ինչպէս ուսուցիչներից և աշակերտներից՝ 25 ր. 30 կ., 4) Գրիգօրիօպօլից աւ.-ուսուցչից՝ իր շրջանում հանգանակած՝ 3 ր., 5) Խանլուխլարի գիւղի դպրոցի աւ.-ուսուցչից՝ հանգանակված գիւղական համայնքի մէջ՝ 6 ր. 70 կ., 6) Եկատերինօդարի դպրոցի աւ.-ուսուցչից՝ հանգանակված տեղացիների մէջ 34 ր., 7) Վլադիկավկազի ճիւղի վարչութիւնից՝ 500 ր., 8) Թիֆլիսից՝ Ե. Մ-ից՝ 25 ր.։ Թիֆլիսի Ժողովարանի աւագների խորհուրդը յունվարի 9-ի իր նիստում որոշել է նուիրաբերել յօգուտ Կ. Հ. Բ. Ընկ. դպրոցական-ուսուցչական ֆօնդի 3000 րուբլի։

ԳԻՏՈՒԹ., ԳՐԱԿԱՆ., ԳԵՂԱՐ.

ԹԱՏՐՈՆ ԵՒ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ

Ժողովրդական Տան Թատրոնում

Մենք վերյիշեցինք մօտ անցեալը, երբ այս պիէսը առաջին անգամ դրվեց Խարկօվի Դրամատիկական Թատրոնում՝ նշանաւոր դերասան Շուվալօվի ղեկավարութեամբ։

1905 թւի գարնան նախօրեակին էր…

Մթնոլորտը խտացել էր. հասարակական տրամադրութիւնը բարձրացման մի տենդոտ շրջանի մէջ էր մտել։ Վերոյիշեալ թատրոնում խաղում էին «Գարնանային հեղեղը»։ Ուսանող երիտասարդներս խռնվել էինք դահլիճում։ Գարնանային հեղեղը ամենքիս տենչանքն էր։ Գարնանային ծաղկաթերթ վերածնութեան հետ մենք տենչում էինք տեսնել մեր սեփական կեանքի գարունը։

Զգում էինք, որ մեր կեանքը կեանք չէր, այլ կեանքի աղճատված պատճէնը, նրա պրոֆանացիան։ Նա մեզ համար կօշմար էր, ճիւաղ էր. նա ճնշում ու խեղդում էր հասարակական ստեղծագործող տարրերը։ Տիրող կացութեան գերին էինք մենք. բարդ կապանքներով կաշկանդված՝ կեանքի գարշապարն էինք լիզում ստրկօրէն։

Սակայն ժխտում էինք հինը, նեխվածը, ապականվածը՝ վերածնվող կեանքի այս գարնան նախօրեակին։

Բողոքի իւրաքանչիւր թափ, ցասման իւրաքանչիւր ճիչ մեր մէջ անդրադառնում էր ջղայնօրէն։

Արդ, հասարակական մթնոլորտի այսօրինակ խտացման ժամանակին հանդէս էր եկել «Գարնանային հեղեղի» բողոքող հերոսը՝ Սերգէյ Խմարինը (այստեղ՝ Ժողովրդական Տանը՝ Աբէլեանն էր կատարում այդ դերը)։

Նա դատապարտում էր հիւանդ կացութիւնը, նա ընդգծում էր մարդկային ստորկական կեանքի ամբողջ ողբերգութիւնը։ Նա երես էր դարձրել հին լուծվող սերնդից և դիմում էր կենսախինդ, տենչող երիտասարդութեան, ապագայ վերածնութիւնը նրա մէջ տեսնելով։ Մարմնով հիւանդ, մտորումներով միտիկ Սերգէյ Խմարինը կանգնած էր մեր առջև որպէս կենդանի բողոք ապականված միջավայրի։ Նա բողոքում էր ըստ ինքեան աննշան խօսքերով, ապագայ կեանքը ուրուագծում անորոշ պատկերներով, սակայն բաւական էր, որ նա բողոքում էր։

Մենք ջղայնացած էինք, մեր գլխի վրա սաւառնում էր ներկայի մթին ուրուականը. մենք լարված, բորբոքված, գայրացած —նեղ էին մեզ համար թատրոնի պատերը։

Մենք վերյիշեցինք, վերապրեցինք այս մոմենտները, երբ մեր առջև հանդէս եկաւ Աբէլեան-Խմարինը անցեալ օրվայ (յունվարի 11-ին) ներկայացմանը։ Այդ օրը Աբէլեանի տաղանդի թափը մեզ ապշեցրեց։ Նրա Սերգէյ Խմարինը աւելի զօրեղ էր, քան հեղինակի հերոսը։ Աբէլեան-Խմարինը գեղարուեստական տիպի ռելիէֆ ամփոփումն էր։ Իր բարդ, ուժեղ կատարողութեամբ, ստեղծագործող տաղանդի անօրինակ թափով, նա այդ օրը լարեց, տանջեց հանդիսատես հասարակութեանը, փոխադրելով նրան իր խորունկ վերապրումների հեռաւոր ծալքերը։

Շնորհալի դերասան է Մանուէլեանը, հայկական բեմի անխոնջ մշակներից մէկը. Գլախօվի դերում նա ըստ ամենայնի ամփոփ կերպով վերարտադրեց երազող, իդէալիստ երիտասարդի տիպական գծերը։ Շնորհքի նշոյլ անպայման նշմարելի է նաև սկսնակ դերասան Տէր-Առաքելեանի մէջ, որ հանդէս էր եկել Ժիգկօվ ուսանողի փոքրիկ դերում։ Թէպէտ որոշ չափով բաւարար էր Ալիխանեան Ու-դ Վօլօգժայի դերում, բայց այդ դերը առաւել բարդ է իր խոր դրամատիզմով. Ալիխանեանին պակասում էր դերի հոգեբանական բարդութեան ըմբռնողութիւնը։ Միևնոյնը պէտք է ասենք կանացի դերեր կատարողների նկատմամբ։ Օրինակ, Խանդամեանը ունի շնորհք, կարող է օգտակար բեմական ուժ դառնալ, սակայն պաշարի պակասութիւն է զգացվում. անհրաժեշտ է ուշք դարձնել այդ հանգամանքի վրա և կատարելագործվել։

Թարգմանութեան մէջ պէտք է խուսափել «արդի», «աներկբայիլի», «որդը սովամահ անել» և նման արտայայտութիւններից, որոնք որոշ անհարթութիւններ են մտցնում կենդանի խօսակցական լեզուի մէջ։

Սուր.

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Թիֆլիս, 9 յունվարի

Կ. Հ. Բ. Ընկ. խորհուրդը Ծննդեան տօների առիթով ստացել է հետևեալ նուիրատուութիւնները.

Յօգուտ աղքատաց.—Տիկ. Մարգ. Միխ. Աբեանից՝ 50 ր., Գրիգոր Ռեվազեանից՝ 20 ր., տիկ. Եղիս. Սերգ. Միրզոյեանից՝ 10 ր., Գրիգոր Միրզոյեանից՝ 3 ր., Միքայէլ Կաֆեանից՝ 5 ր., Կարապետ Կարապետեանից՝ 5 ր., Գարեգին Հալաճեանից՝ 10 ր., տիկ. Մարիամ Կուսիկեանից՝ 5 ր. և 5 կտոր հնոտի շորեր։

Յօգուտ որբանոցի.— Տիկին Եղիսաբէթ Ստեփ. Յարութիւնեանից ի յիշատակ իր հանգուցեալ ամուսնու՝ Աստուր Յարութիւնեանի՝ 10 ր., տիկ. Իւլիա Սպենդիարեանից 1 պուդ խնձոր և 50 հատ նարինջ, օր. Նինա Գաբր. Սունդուկեանից՝ 12 ֆ. քաղցրաւենիք։

Յօգուտ ճաշարանի.—Բագուից ձկնարդիւնաբերական «Կուր-Արաքս» ընկերութիւնից 6 պուդ 13 ֆ. ձուկ։

Ընկ. խորհուրդը յայտնում է իր խորին շնորհակալութիւնը բոլոր նուիրատուներին։

Խորհուրդ

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ ԳՐԷՅԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Վերջին դէպքերը Պարսկաստանում և Մօնգոլիայում մեծ դժգոհութիւն առաջացրին անգլիական հասարակութեան շատ լայն շրջաններում։ Արմատական լրագիրները, որոնք վաղուց արդէն բողոքում են Անգլիայի արտաքին քաղաքականութեան ընդհանուր ուղղութեան դէմ, մանաւանդ դէմ են Ռուսաստանի հետ համաձայնութեան, այս անգամ վճռականապէս հանդէս են գալիս՝ պահանջելով Գրէյի հրաժարականը։ «Միևնոյն օրն և եթ,—գրում են «Daily News» լրագրին,—մենք տեղեկութիւն ստացանք երկու հնագոյն կայսրութիւնների՝ Պարսկաստանի և Չինաստանի անդամահատութեան մասին։ Ռուսաստանը մեր դաշնակից Եապոնիայի համաձայնութեամբ և, երևի, սըր Գրէյի համաձայնութեամբ՝ իր ձեռքն է ձգում Մօնգոլիան. Ռուսաստանը և Անգլիան պատրաստվում են Պարսկաստանում իրանց ունեցած ազդեցութեան շրջանները միացնել։ Թէ Չինաստանը և թէ Պարսկաստանը մի կողմից նման վիճակ ունեն. նրանց անձեռնմխելիութիւնը մենք հանդիսաւոր կերպով երաշխաւորել ենք, և միևնոյն ժամանակ նրանց կործանումը կատարվում է մեր մասնակցութեամբ։ Սըր Գրէյ, երևի, արդէն կարողացել է մոռանալ դեռ նորերս իր յանձն առած պարտաւորութիւնները։ Սակայն դա քիչ է. Ռուսական Մօնգոլիան, ի հարկէ, կը կորչի անգլիական առևտրի և արդիւնաբերութեան համար։ Ի՞նչ արեց Գրէյը փրկելու Անգլիայի համար այդ ընդարձակ շուկան։ Ի՞նչ արեց նա՝ պաշտպանելու համար անգլիական պրէստիժը։ Վերջապէս՝ ինչ է մտադիր անելու նա այսուհետև։ Նա ոչինչ չարեց, իսկ ապագայում նա դիտաւորութիւն ունի շարունակելու իր քաղաքականութիւնը, այն է Պարսկաստանը կործանել և ռուսական կալուածքները մօտեցնել Հնդկաստանի սահմաններին. այդ բանի մասին վկայում է անգլո-պարսկական երկաթուղու նրա պաշտպանած նախագիծը։ Երբէք Անգլիան այնքան անզօր չէ եղել, երբէք նրա դրութիւնը այնքան ստորացուցիչ չէ եղել,—աւարտում է արմատական օրգանը։—Հասաւ ժամանակը որոշակի ասելու՝ «սըր Գրէյն այլ ևս տանելի չէ արտաքին գործերի մինիստրի պաշտօնում»։

Հետաքրքրական է, որ համարեա նոյն ոգով, որպէս և «Daily News»-ը, սակայն աւելի զսպված կերպով, կարծիք յայտնեց այս օրերս Գրէյի քաղաքականութեան մասին այնպիսի, անկասկած, չափաւոր քաղաքական գործիչը, որպիսին է լօրդ Րօզբէրին։ Րօզբէրիի կարծիքով, Գրէյի քաղաքականութիւնը, որը զրկել է Անգլիային որևէ ինքնուրոյնութիւնից և կապել է նրան բոլորովին անորոշ պարտաւորութիւններով, չափազանց վնասակար է որպէս Անգլիայի, նոյնպէս և ընդհանուր եւրօպական խաղաղութեան համար։

Րօզբէրիի տեսակէտի հետ կատարելապէս համաձայն է «Daily Chronicle» լրագիրը։ «Westminster Gazette» լրագիրը, որը մօտ է մինիստրութեանը, պաշտպանում է Գրէյին, բայց շատ զսպված լեզուով։ Մատնացոյց անելով միջազգային քաղաքականութեան դժուարութեան վրա Ասիայում, լրագիրը խոստովանում է, որ Գրէյի քաղա-

քականութիւնը կարելի է քննադատել, սակայն այդպիսի լուրջ մոմէնտում բոլորովին անտեղի և վտանգաւոր է. համարում նրա հրաժարականի պահանջը։ Անհրաժեշտ է յայտնի վստահութիւն ցոյց տալ նրան, այն յուսով՝ որ կարդարացնէ այդ վստահութիւնը, որպէս արդարացնում էր նա առաջ։ Կատարելապէս վճռական կերպով Գրէյի կողմն է կանգնած «Times»-ը, որի կարծիքով, անհնար է մի այլ քաղաքականութիւն ներկայ րոպէում։ Մասնաւորապէս Պարսկաստանի վերաբերմամբ անհրաժեշտ է աւելի եւ կտրական ձեռնարկութիւններ գիմել։ Անկարգութիւնները Հարաւային Պարսկաստանում այնպիսի չափեր և այնպիսի բնաւորութիւն են ստանում, որ բրիտանական զօրքերի այժմեան կոնտինգէնտը, ականերև, անբաւարար է։ Եթէ իրերի դրութիւնը մերձակայ ապագայում չը փոխվի, հերթական կը դառնայ պարսկական ծովածոցների նաւահանգիստների անյապաղ գրաւման հարցը։ Այդպէս են հրամայում անգլիական առևտրական և քաղաքական շահերը։ («Р. В.»)

ՕՐՎԱՅ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

— Էջմիածնի վանքապատկան հողերը Զանգու գետից ոռոգելու նախագիծը հաստատվեց։

— Ռուսաստանի ներքին նահանգներից Բագու են եկել աւելի քան 300 աղջիկ, որոնք վարձված են Լիանօզովի պարսկական ձկնարաններում աշխատելու ամսական 8 րուբլով։

— Բագուի մօտերքը երկաթուղու գնացքում թողնված են անտէր անտիրական դրութեան մէջ երկու ռուս մանուկներ, որոնց մօտ երևան է հանված մի գրութիւն հետևեալ բովանդակութեամբ. «Մենք սովեալ նահանգներից ենք. սովեալ ենք և թողնում ենք մեր երեխաներին բարի մարդկանց խնամքին»։

— Պետերբուրգում անգլիացի հիւրերի ընդունելութեանը չէ մասնակցում ռուս ժողովրդի միութիւնը։

— Աշխատաւոր խմբակը նոյնպէս ձեռնպահ մնաց անգլիացի հիւրերին ընդունելու գործում, գտնելով որ այդ այցելութիւնը կապ ունի կառավարութեան և արդիւնաբերողների շահերի հանրութեան հետ։

— Սենատը անհետևանք թողեց Մոսկվայի ուսանող Վիլենսկիի բողոքը, որին դատ. պալատը 1908 թ. իր հարմնացու Բաբախանեանին սպանելուն համար դատապարտեց բոլոր իրաւունքներից զրկման և 4 տարով բանտարկութեան։

— Պետական Խորհրդի նախագահ Ակիմովը, դժգոհ «Б. ВѢд.»-ի աշխատակցի յօդուածից, կարգադրեց այլևս իրաւունք չը տալ յիշեալ թերթին իր ներկայացուցիչը ունենալու Պետական Խորհրդի նիստերին։

— Բագուում նաշատիրի սպիրտ խմելով իրան ծոմն է նետել բազմաթիւ հասարակութեան աչքի առաջ ինժեներ Դանիէլբէգեանի կինը, բայց լուղորդներն ազատել են նրան։

— Խօրասանում կազմ ու պատրաստ կանգնած են 2000 պարսիկ։ Ուժեղ ագիտացիա է մղվում անգլիացիների դէմ Պարսկաստանի հոգևորականութեան կենտրոնական վարչութեան կողմից։

— Ուրմիայից 20 վերստ հեռաւորութեան վրա բանակել է թիւրք զօրքերի մի զօրախումբ, որոնք կը գրաւեն Ուրմիան, եթէ որևէ պետութիւն գրաւէ Թէհրանը։

— Թաւրիզից տեղեկացնում են, որ օգտվելով կալուածատէրերի մէջ տիրող խռովութիւններից՝ Թումանեանների առևտրական տունը գնել է խոշոր կալուածքներ Հիւսիսային Պարսկաստանում։

— Լուրերի համաձայն Եփրեմը Թիւրքաց կառավարութեանը իր ծառայութիւններն է առաջարկել, այսինքն ֆէդայիների զօրախումբ ուղարկել Տրիպօլիս իտալացիների դէմ կռուելու համար։

— «Новое Время»-ն պնդում է, թէ իբր ռուսաց զօրքերի վրա կատարված յարձակումներին մասնակցում էին 6000-ից աւելի պարսիկ, վրացի և հայ։

— Մէշէդում և Թէհրանում ռուս զօրքերը խլում են ազգաբնակութեան զէնքերը։ Սալմաստում և Ուրմիայում կատարվում են ձերբակալութիւններ։

— Թէհրանում պաշտօնավարող ռուսաց դեսպանը իր կառավարութեան պատուէրով ներկայումս պարսից կառավարութեան հետ զբաղված է ռուսական ծախքերի քանակը որոշելով։ Անգլիական դեսպանը խորհուրդ տուեց պարսից կառավարութեանը կատարել Ռուսաստանի բոլոր պահանջները։

— Անգլիական զօրքերը մտնում են Տիբէթ։

— Պարսկական տեղեկութիւնների համաձայն, զինուորա-դաշտային դատարանը Թաւրիզում գործելու է դեռ երկու ամիս ևս։

— Յոյս կայ, որ շուտով թիւրք-իտալական պատերազմը վերջանայ։ Այդ առիթով կատարվում են բանակցութիւններ։

— Պորտուգալիայի ֆինանսական անանկութեան պատճառով մտադրութիւն կայ այդ պետութեան աֆրիկական տիրապետութիւնները վաճառել Անգլիային և Գերմանիային։

— Չինական պրինցները որոշեցին չը հրաժարվել կայսերական իշխանութիւնից։ Եթէ կայսրուհին միանայ նրանց հետ, այն ժամանակ Իւանշիկայը հրաժարվելու է պրէմիէրութիւնից։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵՏԵՐ. ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ.

12 յունվարի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ Դատաստանական պալատը դատապարտեց «Русское Богатство»-ի խմբագիր Կորօլէնկօյին երկու շաբաթով բանտարկութեան «Մեր ժամանակի մարդիկ» յօդուածի համար։

ԲՈՒԴԱՊԵՇՏ։ Աջողութեամբ անդամահատվեց արքիդուքս Յօվսէփի կոյր աղիքը։

ԲԵՐԼԻՆ։ Գերմանական կառավարութիւնը, համակարծիք չը լինելով գերմանացի շաքարի գործարանատէրերի հետ՝ պատրաստ է որոշ չափով ընդառաջ գնալ ռուսական շաքարի արտահանութիւնը աւելացնելու պահանջներին, եթէ Ռուսաստանը և Անգլիան այժմ համաձայնեն երկարել շաքարի պայմանագիրը մինչև 1918 թիւը։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ Պետ. Խորհրդի առանձին մասնաժողովը դումայական խմբագրութեամբ ընդունեց պարտադիր ուսում մտցնելու կանոնները։

Դատաստանական պալատն անհետևանք թողեց «Бирж. ВѢд.»-ի աշխատակից Ստիմբօյի վճռաբեկ բողոքագիրը, որին նահանգական դատարանը դատապարտել է վեց ամսով բանտարկութեան Պ. Դումայի անդամ Գօլօլօբովին զրպարտելուն համար։

ԱԹԷՆՔ։ Կէֆալօնիայում երկրաշարժը քանդեց մի քանի գիւղ։ Զոհվեցին 8 մարդ, վիրաւորվեցին 2։ Ստորերկրեայ հարուածները շարունակվում են։

Խմբագիր՝ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ՔԱԼԱՆԹԱՐ
Հրատարակիչներ՝ Ա. ՔԱԼԱՆԹԱՐ
Յ. ՏԷՐ-ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ
Հ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ԲԺՇԿԱՊԵՏ
Տ. ԳԷՈՐԳԲԷԳԵԱՆ
Աչքի հիւանդութիւններ
Առաւօտեան ժամը 10—1.
Երեկոյեան ժամը 5—7.
Վելեամինօվսկայա փողոց, № 8.
(կ. չ.) 416. 100—70

ԲԺԻՇԿ
Ե. Ի. ՄԻՆԱՍԵԱՆՑ
Ներքին, երեխայոց և ստամոքսա-աղիքային հիւանդութիւններ։
Պրոֆ. Mathien -ի մասնագիտական կլինիկայից—Պարիզում։
Ընդունելութիւնը (առաւ. ժ. 9—11. (երեկ. ժ. 5—7.
Ելիզավետինսկայա փող. № 39. տէլ. № 1067.
(կ. չ. ու.) 669. 100—98

ԲԺԻՇԿ
Գ. Ն. ՄԱՂԱՔԵԱՆ
ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԵՐԵԽԱՅՈՑ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Առանձնապէս ՍՏԱՄՈՔՍԻ և ԱՂԻՔՆԵՐԻ
Ընդունելութիւնը) 10—11 ժ. առ. (երեխաների) ամեն օր) 5—7 ժ. երեկ. (ընդհանուր)
Միքայէլեան փող., № 36. տէլէֆօն 388.
(չ.ու.կ.) 761. 100—65

ԲԺԻՇԿ
Յ. ՄԵԼԻՔ-ՆՈՒԲԱՐԵԱՆ
(ՏԷՐ-ՄՈՎՍԻՍԵԱՆ)
Ներքին և երեխայոց հիւանդութիւններ
(Մասնագիտ. ԹՈՔԵՐԻ հիւանդութիւններ)
Ընդունե- (առաւօտեան ժ. 12—1-ը։ լութիւնը (երեկոյեան ժ. 4—6-ը։
Բէբուտօվսկայա, № 66.
(ա.օ.) 10ɔ. 100—57

ԲԺԻՇԿ
Ա. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ
Մանկաբարձ-սիֆիլիս (606), միզասեռական, վեներական և կանացի հիւանդութիւններ։ [illegible]
Ընդունե- (12½—2 ժ. ցերեկը, լութիւն (5—7 ժ. երեկոյեան [illegible]
[illegible] № 33 [illegible] Հեռախօս № 1175.
(ա. կ.) 888. 100—52

ԲԺՇԿ. ՖԷԼԴՇԷՐ
Ա. Գ. ԵՍԱՅԵԱՆ
Սրսկումներ, տրիպէրի լուացումներ, վիրաբուժութիւն, մասսաժ, էլէքտրականութիւն։ Հիմնաւոր բուժումն սուր և խրոնիք. տրիպէրի, սերմնահոսութեան, սեռական թուլութեան և անկարողութեան՝ հմուտ բժիշկ. ցուցմունքով։ Օտարերկրեայ հիւանդներին գրաւոր խորհուրդներ և բէշէպաներ (վճարը 3 ր.)։ Եկւորներին ցոյց եմ տալիս հմուտ մասնագէտ բժիշկների բոլոր հիւանդութիւնների. նաև կանանց և ծննդաբեր. հիւանդ. բժիշկների։ Ծառայողներին և աշակերտ-աշակերտուհիներին բժ. օգնութիւնը մեծ զիջումով։ Իմ կազմած «Գաղտնի հիւանդութիւնների բժշկարանը», գինը 50 կոպ., կարելի է պահանջել ինձանից կամ Թիֆլիսի բոլոր հայ գրախանութներից նալօժով։ Ընդունելութիւնը՝ կանանց 2—3 ժ., տղամարդկանց 3—4 ժ. ամեն օր։ Հասցէս. Тифлисъ, Семеновская ул., № 9, Վօրօնցօվի արձանի մօտ։
(ե.հ.կ.) 892. 50—47

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀՕՆՕՐՐԷԻ (ՏՐԻՊՊԷՐ) ԴԷՄ
ՆՈՐ-ՄԻՋՈՑ
„SALO—ՊԻՉԻՆ ԻՆ“
Ներգործում է արագ և արմատականապէս, և բժիշկների վկայութեամբ համարվում է իբրև հաստատուն միջոց։ Գործադրելու ձեռնարկը կցված է արկղիկին։ Իսկականը մետաղեայ արկղներում, հատը՝ 1 ր. և 1 ր. 80 կ.։
Միաժամանակ լաւ է ներգործում թէ սուր եւ թէ յարատեւ բնոյթ ունեցող դէպքերում եւ կարճ ժամանակի ընթացքում վերացնում է ամենայամառ բորբոքը։
ՊԱՀԵՍՏԸ՝ Петербургъ, Разъѣзжая ул., № 7, аптека Б. Конгейма.
Ուղարկվում է վերադիր վճարով։ Ճանապարհածախքը պօստային սակագնով։
Գտնվում է Կովկասեան Ընկերութեան Դեղային Ապրանքների վաճառանոցում։
(կ.) (П.12474) 0 48

ԿԵՆՏՐՕՆԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑՈՒՄ ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ
վաճառվում են հետևեալ գրքերը.
Սունդուկեան Գաբ. «Համալի մասլահաթը» 30 կ.
Ֆրանգեան Ե. «Պեսսիմիզմի փիլիսոփան» Շոպենհաուէրի նկարով 50 կ.
» Ն. Կ. Միխայլօվսկին որպէս փիլիսոփա-սօցիօլօգ 60 կ.
Մ. Հայկազեան Հ. «Մի պտոյտ Ճափոնում» 40 կ.
Ուօլլէս Լ. «Բէն-Հուր» I հ., թ. Փ. Վարդանեան 75 կ.
» » II 75 կ.
Մուրացեան. «Սիֆիլիս» 80 կ.
Մաղաքեան. «Սնունդ և ստամոքսային հիւանդութիւններ» 15 կ.
Աղաբաբ Յ. «Ծաղիկներ» 20 կ.
«Երեսնամեակ Հայոց Բարեգ. Ընկերութեան Կովկասում» 1 ր.
Միևնոյն գրատանը վաճառվում են նաև հրապարակում նոր լոյս տեսած ընթերցանութեան գրքեր և դասագրքերը։ Դպրոցներին արվում է զեղչ։ Պատուէրները կատարվում են արագ։
Դիմել՝ Тифлисъ. Центральной книжной торговлѣ. 22. 1—1

ՀՐԱՒԷՐ
Այսօր, կիրակի, ժամը 10-ին նշանակված է ծխական ժողով Կուկիայի Թանգոյեան ս. Աստուածածնի եկեղեցում։
Ժողովի զբաղմունքի առարկաները են՝
1) Զեկուցում հաշուետեսների.
2) 1911/12 ուսումն. տարվայ եկեղեցու և դպրոցի նախահաշիւների քննութիւն.
3) Հոգաբարձութեան մարմնի հինգերորդ անդամի ընտրութիւն.
4) Ընթացիկ հարցեր։
17. 1—1

ՀԱՇՒԱՊԱՀԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ
Գ. և Մ.
ՏԷՐ-ԴԱՒԹԵԱՆՆԵՐԻ
Նիկօլայէվսկայա, № 36.
(ա.օ) 1212. 25—8

ՌՈՄԱՆՈՍ ՄԵԼԻՔԵԱՆ
ԵՐԿՈՒ ԵՐԳ
ор. 1.
№ 1. ԱՇՆԱՆ ԵՐԳԸ solo և դաշն. 30 կ.
№ 2. ՎԱՐԴԸ solo, խումբ և դաշն. 30 կ.
Պահեստը՝ Тифлисъ, музыкальный магазинъ Сузанаджіанъ.
(կ.) 1184. 3—3

ԿՕՋՕՐՈՒՄ վերին շօսէի վրա ԾԱԽՎՈՒՄ է
Դուրասովի ամարանոցը
(Նախկին Մալինինի)
հանդերձ բանկային պարտքով։ Ցիշեալ ամարանոցը կարելի է բաժանել 2, 3 կամ 4 մասի։ 1912 թ. ամառային սէզոնի համար ամարանոցը վարձված է Փոխարքայի դիւանատան կողմից։
Հարկաւոր է նաև 10—12 հազար րուբլի երկրորդ գրաւականով՝ 1—2 տարով, լաւ տոկոսով։ Վերջինիս վճարումը սկզբից։
Դիմել անձամբ կամ գրաւոր՝ Навтлугъ, Рейтеровская, д. 14, Михаилу Серг. Дурасову. (չ կ.) 9. 3—2

Золотая медаль Лондонъ 1893 г.
ПОСТАВЩИКЪ ДВОРА [illegible] ПРОВИЗОРА
Г. Ф. ЮРГЕНСЪ
БОРНО-ТИМОЛОВОЕ МЫЛО
отъ пота, загара, веснушекъ, угрей, прыщей и желтыхъ пятенъ.
БЛАГОВОННОЕ ТУАЛЕТНОЕ МЫЛО ВЫСШАГО ДОСТОИНСТВА
продается везде.
Цѣна 50 к. [illegible] 30 к.
Главный складъ у Г. Ф. Юргенсъ, Москва.
(M. 5874) 24—1

ՅԱԿՈԲ ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Բանաստեղծութիւններ
ժողովածուն լոյս տեսաւ և վաճառվում է Թիֆլիսի բոլոր գրախանութներում։
Գինը 50 կոպ.
(չ. կ.) 6. 5—2

Լ. Լաւիէի լաբորատորիայի [illegible] (Փրանսիա)
ԵՕԴԻՐԻՆ դոկտ. ԴԵՇԱՄԻ
(Iodhyrine du d-r Deschamp)
ՃԱՂԱՆԱԼՈՒ ԴԷՄ
[illegible]
Արկղիկը, որ պարունակում է 60 գեղհատ, արժէ 4 ր. 25 կոպ.։
Ծախվում է բոլոր դեղատներում և դեղատնային խանութներում։
Ընդհանուր ներկայացուցիչ Ռուսաստանում
Торг. Домъ Люксембургъ и К-о, Варшава, Журавья, 40.
(15,30) (В. 3402) 10—1

52 КНИГИ | 52 №№ ЖУРНАЛА
ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА 1912 ГОДЪ
на еженедѣльный художественно-литературный журналъ
ВѢСТНИКЪ Современной Литературы.
Подписчики журнала получатъ 52 № журнала большого формата со множествомъ иллюстрацій при участіи русскихъ извѣстныхъ писателей, а также:
24 КНИГИ полнаго собранія сочиненій извѣстнаго русскаго беллетриста А. АМФИТЕАТРОВА.
12 книгъ въ составъ которыхъ входятъ новые историческіе, этнографическіе и современные романы, повѣсти, разсказы и стихотворенія русскихъ и иностранныхъ писателей.
13 книгъ ПОЛНАГО СОБРАНІЯ СОЧИНЕНІЙ лучшаго французскаго писателя ГЮИ-ДЕ МОПАССАНА
3 книги Л. Н. ТОЛСТОГО, (посмертное изданіе) а именно: Хаджи-Муратъ. Отецъ Сергій. Дьяволъ. Фальшивый купонъ. Послѣ бала. Что я видѣлъ во снѣ. Алеша Горшокъ. Живой трупъ. Ходынка. Отъ ней всѣ качества. Записки сумасшедшаго, и пр. и пр.
Премія по выбору гг. подписчиковъ 1 томъ большого формата въ 100 печ. листовъ, Премія
полное собраніе сочиненій: Пушкина, Лермонтова, Гоголя, или Вселенную и Человѣчество.
Подписная цѣна съ пересылкой по всей Россіи 6 рублей.
Допускается разсрочка въ 2—3 срока.
Редакція журнала „Вѣстникъ Современной Литературы“: С.-Петербургъ, Литейный проспектъ 64.
(П. 9662.) 20. 1—1

ԱԿՑԻՕՆԵՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
„Ս.-ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԼԱԲՕՐԱՏՕՐԻԱ“
(Հիմնված 1860 թ.)
Իզմայլօվսկի պր., № 27.
ՈՍԿԷ ՄԵԴԱԼ, ՊԱՐԻԶ 1900 թ.
Օ-ԴԷ-ԿՕԼՕՆ ԿՐԿՆԱԿԻ
Օ-ԴԷ-ԿՕԼՕՆ ԵՌԱԿԻ
Օ-ԴԷ-ԿՕԼՕՆ № 4 (ԷԿՍՏՐԱԿՏ)
Առաջինը ըստ յատկութեան: ծախվում է ամենուրեք:
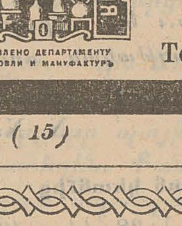

«Ս.-Պետերբուրգի Քիմիական Լաբօրատօրիա» Ընկ. խնդրում է, ի նկատի ունենալով կրկնվող կեղծիքները, առանձին ուշադրութիւն դարձնել ֆիրմայի անուան վրա, որ բաղկացած է միայն երեք խօսքից՝ «Ս.-ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԼԱԲՕՐԱՏՕՐԻԱ», և Ընկ. մարկայի վրա, որ ներկայացնում է ՊԵՏՐՈՍ ՄԵԾԻ արձանը՝ Պետերբուրգի Սենատսկի հրապարակում։
Գլխաւոր պահեստը. Кавказское Т-во Торговли Аптекарскими Товарами—Тифлисъ, Баку, Батумъ.
(15) 4—1

Առևտրի եւ Արդիւնաբերութեան Մինիստր. տնօրէնութեան ներքոյ գտնվող
Տ. Մ. ՓԻԼՕՅԵԱՆԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ԿՈՒՐՍԵՐՈՒՄ
Թիֆլիս, Միքայէլեան պր. 24/4. Տէլէֆօն № 976.
Տալիս են երկսեռ անձերին մասնագիտական առևտրական կրթութիւն։
Դասընթացքն աւարտողներին տրվում են ատեստատներ։
Գործնական զբաղմունքները կատարվում են կուրսերում՝ Լոնդոնի Pitman և Պարիզի Pigier դպրոցների ձևով կազմակերպված Muster-Comptoir-ում։ Նիւթերն առնվում են բէլալ կեանքից։ Առարկաներն են. ա) պարտադիր. 1) Հաշուապահութիւն (պարզ, իտալ., գերմ., ֆրանս., ամերիկ., բանկային և գործարանական). 2) Առևտրական թւաբանութիւն. 3) Քաղաքատնտեսութիւն. 4) Օրէնսգիտութիւն (առևտրական իրաւունք, մուրհակի կանոնադրութիւն). 5) Առևտրական թղթակցութիւն. 6) Թւաբանութիւն համրիչի վրա. 7) Վայելչագրութիւն, արագագրութիւն (ամենավատ ձեռքի ուղղումն), բ) ոչ-պարտադիր. 1) Օտար լեզուներ. 2) սղագրութիւն. 3) դակտիլլօգրաֆիա (բեմնգտօն և ուր.) և 4) առևտր. թղթակցութիւն օտար լեզուներով։ Զբաղմունքները կատարվում են և զատ-զատ։ Ունկնդիրների թւի շատութեան պատճառով բացվում է երկրորդ զուգընթաց բաժանմունք, որը մանաւանդ յարմար է օտարաքաղաքացիների համար։ Ունկնդիրների թիւը սահմանափակված է։ Պարապմունքների սկիզբը յունվարի 15-ին։ Խնդիրների ընդունելութիւնը առ. ժամը 10—12-ը և երեկ. 4—7-ը։ Ծրագիրը և կանոններն ուղարկվում և տրվում են ձրիաբար կուրսերի շէնքում։
(ա. օ.) 1193. 0—14

ՍՏԱՑՎԱԾ Է
ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ ՏԵՍԱԿԻ
ՇԵՐԱՄԻ ՍԵՐՄ = ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ
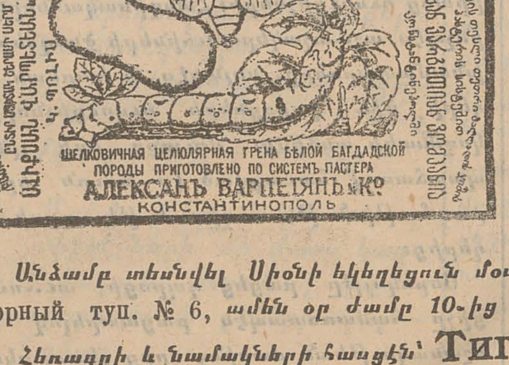

ՅԱՅՏՆԻ
Ա. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆԻ
Եւ Ընկ. Ֆիրմայի
Տուփի մէջ ներփակված է շուտ 6 մսխ. (25 գրամ) սերմ և շերամ պահելու լաւագոյն եղանակի մասին ցուցմունքներ։
Գլխաւոր ներկայացուցիչ ամբողջ Ռուսաստանի եւ Պարսկաստանի
ՏԻԳՐԱՆ ԽԱՉԵԱՆՑ
ԹԻՖԼԻՍ,
Անձամբ տեսնվել Սիօնի եկեղեցուն մօտիկ Բարխուդարեանի տանը՝ Первый Соборный туп. № 6, ամեն օր ժամը 10-ից մինչև 2-ը և 5-ից մինչև 7-ը։
Հեռագրի և նամակների հասցէն՝ Тигранъ Хачіанцъ, Тифлисъ.
(կ.) 1156. 5—5

Типографія канцеляріи Намѣстника Его Императорскаго Величества на Кавказѣ, Лорисъ-Меликовская улица, домъ казенный.